

OSNOVNA ŠOLA GORICA
GORIŠKA CESTA 48, 3320 VELENJE
MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

ALI SMO PAMETNEJŠI?

Tematsko področje: Pedagogika

Avtorica: Amaris Djordjević, 8. razred

Mentorica:

Ajda Kamenik, univ. dipl. soc.

Velenje, 2013

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Gorica.

Mentorici: Ajda Kamenik, univ. dipl. soc.

Datum predavitve: marec 2013

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD	OŠ Gorica, šolsko leto 2012/2013
KG	pedagogika / učni uspeh / didaktika / kakovost v šolstvu
AV	DJORDJEVIĆ, Amaris
SA	KAMENIK, Ajda / MESTNIK, Branka
KZ	3320 Velenje, SLO
ZA	Osnovna šola Gorica
LI	2013
IN	ALI SMO PAMETNEJŠI?
TD	Raziskovalna naloga
OP	III, 24 str., 7 grafov, 7 vir.
IJ	SL
Jl	sl
AI	Vzgoja in izobraževanje se nam vsem zdi nekaj zelo pomembnega. Da v življenju lahko posamezniki dosežemo svoje cilje ali višje rezultate je zelo pomembno, da se v obdobju izobraževanja potrudimo. Vsak učitelj ima svoj način poučevanja in vsak učenec dosega svoje cilje, nekateri dosegajo višje drugi pa so žal manj uspešni. Skozi zgodovino se je spreminjal način učenja in vzgoje. Uvedli so več predmetov, pozneje je bilo tudi več učiteljev in število posameznikov vključenih v izobraževanje se je začelo večati. Vzgoja je postajala pomembnejša, učenje in snovi predmetov pa so bila težja in težja. Učenci imamo iz leta v leto vse več zvezkov, delovnih zvezkov in učbenikov. Je to razlog, da je učni uspeh boljši kot pred leti? Namen moje raziskovalne naloge je, da bi ugotovili ali se res uspeh skozi leta izboljšuje, da je vse več odličnjakov v primerjavi s preteklostjo. Če vse skupaj povzamem, smo iz generacije v generacijo

pametnejši. V teoretičnem delu sem pisala o šolstvu, načinu izobraževanja in vzgoji. V raziskovalnem delu pa sem se osredotočila na učni uspeh skozi leta na osnovni šoli Gorica. Osnovna šola Gorica je lansko leto praznovala 30. let, zato sem se odločila, da ob okrogli obletnici dam šoli raziskavo o učnem uspehu učencev glede na desetletja.

Kazalo

1	UVOD	2
1.1	HIPOTEZE	3
2	PREGLED OBJAV	3
2.1	DIDAKTIKA.....	3
2.2	PEDAGOGIKA.....	5
2.3	MARIA MONTESSORI	6
2.4	SUMERHILL.....	7
2.5	ŠOLA DANES	7
2.5.1	Pomen kakovosti pouka v današnjem izobraževanju.....	9
2.6	KURIKULUM	9
3	METODOLOGIJA.....	11
3.1	OPREDELITEV PROBLEMA	11
3.2	NAMEN RAZISKAVE	11
3.3	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA.....	11
3.4	HIPOTEZE	12
3.5	METODE.....	12
3.6	VZOREC	12
3.7	PODATKI V VZORCU.....	12
3.7.1	Opis vsakega šolskega leta posebej.....	12
3.7.2	Primerjava med šolskimi leti	15
4	SKLEPNA DISKUSIJA IN INTERPRETACIJA REZULTATOV	17
5	ZAHVALA.....	19
6	LITERATURA	20

1 UVOD

Vzgoja in izobraževanje se nam vsem zdi nekaj zelo pomembnega. Da v življenju ljudje lahko dosežemo svoje cilje ali višje rezultate je zelo pomembno, da se v obdobju izobraževanja potrudimo. Vsak učitelj ima svoj način poučevanja in vsak učenec dosega svoje cilje, nekateri dosega višje, drugi pa so žal manj uspešni. Pa je bila vzgoja in način učenja odvisna od začetnikov poučevanja, zgodovine države, morda politike? Smo se res tako poboljšali glede na učni uspeh in dosegamo več? Smo res pametnejši?

Skozi zgodovino se je spreminjal način učenja in vzgoje. Uvedli so več predmetov, pozneje je bilo tudi več učiteljev in število posameznikov vključenih v izobraževanje se je začelo večati. Vzgoja je postajala pomembnejša, učenje in snovi predmetov pa so bila vse težja in težja. Učenci imamo iz leta v leto več zvezkov, delovnih zvezkov in učbenikov. Je to razlog, da je učni uspeh boljši kot pred leti. Po mojem mnenju so učitelji na naši šoli strožji v primerjavi s preteklostjo.

V šoli se daje vse večji poudarek na vzgojo, kar v preteklosti ni bilo poudarka. Menim, da so učitelji in vodje izobraževanj uvedli več predmetov in učbenikov, da bi se učenci lahko več naučili. Ampak, saj je posameznikov uspeh odvisen od posameznika. Vsak posameznik mora za svoj cilj narediti veliko in se za to truditi. Spremenil se je način poučevanja, pri pouku imamo tudi računalnike, projekcije, interaktivne table, pri nekaterih predmetih tudi I pad-e. Se pravi, izobraževanje in vzgoja se vse bolj in bolj povezuje z informacijsko komunikacijsko tehnologijo.

Namen moje raziskovalne naloge je, da bi ugotovili ali se res uspeh skozi leta izboljšuje, da je vse več odličnjakov v primerjavi s preteklostjo. Če vse skupaj povzamem smo iz generacije v generacijo pametnejši. Pa je to res, ali so le kriteriji drugačni? V teoretičnem delu bom pisala o šolstvu, načinu izobraževanja in vzgoji. V raziskovalnem delu pa se osredotočila na učni uspeh skozi leta na osnovni šoli Gorica. Osnovna šola Gorica je lansko leto praznovala 30. let, zato sem se odločila, da ob okrogli obletnici dam šoli raziskavo o učnem uspehu učencev glede na desetletja.

1.1 HIPOTEZE

Hipoteza 1: Pouk v osnovni šoli poteka z uporabo sodobnih učnih pripomočkov, zato imajo učenci več znanja.

Hipoteza 2: Učni uspeh današnje generacije šestošolcev/sedmošolcev je slabši kot uspeh pred 10., 20. In 30. Leti.

Hipoteza 3: Učitelji zahtevajo več znanja od današnjih generacij, v primerjavi s prejšnjimi.

2 PREGLED OBJAV

2.1 DIDAKTIKA

Didaktika je veda o poučevanju in učni pripomoček. Je ena od pedagoških disciplin, ki proučuje pouk in izobraževanje. Razvoj didaktičnih idej je tesno povezan z razvojem človeške družbe, družbenih odnosov, družbenega sistema, gospodarstva, kulture, znanosti (posameznih), tehnike in tehnologije ter sredstev za prenos informacij.

Novodobna didaktika si prizadeva za nove oblike učenja in poučevanja, kot je lastno iskanje, razmišljajoče opazovanje, oblikovanje abstraktnih konceptov in aktivno preizkušanje spoznanega in ustvarjanje novega znanja. Nova didaktika daje možnost za izmenjavo sporočil, za dajanje in iskanje povratnih informacij. V ospredje prihaja zahteva, da učenci razvijajo miselne aktivnosti, domišljijo in kombinatoriko (Sentočnik 1999).

Čedalje hitrejša sprememba v svetu in nepredvidljiva prihodnost terjajo od vsakega učenca, da se nauči:

- razmišljati,
- učiti,
- ustvarjati.

Učitelj si mora zastaviti vse te tri cilje, da bi lahko učencem pomagal pri uresničevanju le teh. Te spremembe zahtevajo nov tip šole, poučevanja in učenja ter nov tip celostnega izobraževalnega učinkovanja.

Pri pouku so učitelji vedno uporabljali učna sredstva in pripomočke. V različnih zgodovinskih obdobjih se je v šolah pojavljala različna izobraževalna tehnologija, ki je odražala trenutno stopnjo razvoja znanosti, tehnologije in tehnike. Zadnje stoletje je na področje vzgoje in izobraževanja prineslo vrsto tehničnih pripomočkov: od filma prek radia in televizije do računalnika in interaktivne table. Vzporedno s pojavljanjem sodobnih učnih sredstev in pripomočkov pa se je začelo tudi raziskovanje njihovih učinkov. Pri sodobnem poučevanju je uvajanje novosti nujno potrebno za kvaliteten pouk. Inovacije predstavljajo izziv dosedanjemu sistemu izobraževanja in vzgoje in so poleg učiteljeve in učenčeve ustvarjalnosti najpomembnejši dejavniki razvoja in prihodnosti pouka. Ugotovljeno je, da pozornost učencev in obseg informacij narašča, če učitelj poleg govora pri pouku uporablja tudi slike, zvok in animacije. Pouk, izveden z več mediji, je torej kakovostnejši od pouka, pri katerem učitelj le govori in opisuje stvari. Ob uporabi učnih sredstev so učenci dodatno motivirani in pripravljeni za delo, s tem pa dosegamo tudi povečano aktivnost pri doseganju določenih ciljev.

Uporaba interaktivne table daje motivacijski zagon tako učiteljem kot učencem, pri pouku ne gre le za poučevanje, temveč dejansko skupno učenje.

Zavedati pa se moramo, da doseganje vzgojno-izobraževalnih ciljev ni bilo nikoli v prvi vrsti odvisno od tehničnih sredstev, temveč predvsem od kvalitete didaktično-metodične obdelave učne vsebine in postopkov. Še tako kvalitetno učno sredstvo pa ne bo doseglo svojega namena, če ga učitelj, ki ga uporablja, ne povezuje v izbrane učne metode.

2.2 PEDAGOGIKA

Pedagogika je veda o vzgoji in izobraževanju (nastala je iz glagola pedagog). Pedagogiko kot vedo zanima, kaj je vzgoja in kaj izobraževanje (odnosi med njima, kako vplivajo na otroke - kaj je močnejše in kaj pametnejše - kakšne so posledice odnosa...). Pedagogika kot akademska veda se je oblikovala kasneje kot se je razvil t.i. družbeno praktični vidik pedagogike, ki se izraža v šolskem sistemu. Ker je bila narava šolskega sistema v zgodovini vedno eden najmočnejših družbenih vplivov, je zanimanje za t.i. starševsko oziroma družinsko vzgojo zaostajalo za zanimanjem o vplivu družbenih odnosov na vzgojo otrok in mladine skozi šolski, torej družbeni sistem. Pri tem so najbolj znane raziskave o reprodukcijski družbeni vlogi šolstva, manj pa o rekonstrukcijskem vplivu. V kontekstu šolskega sistema, pedagogiko zanimajo kriteriji za pravično, demokratično izobraževanje in kako naj le ti kot norma zavladajo v pedagogiki kot vedi, v šolskem sistemu kot družbenem pojavu ter v starševski vzgoji kot temelju t.i. družbene reprodukcije. V tem okviru jo zanima položaj avtoritete. Pedagogika je univerzitetni študij na prvi slovenski univerzi (1919 v Ljubljani), že predbolonjska ureditev pa je omogočala interdisciplinarni študij z drugimi humanističnimi in družboslovnimi vedami. Poleg tega je eden od splošnih pedagoških predmetov za študente (različnih smeri študija na več fakultetah) t.i. pedagoških smeri. V tem primeru je osnovni cilj predmeta kritični vpogled v pedagoške dejavnike, ki vplivajo na formiranje in delovanje šole kot institucije in na vlogo učitelja v vzgojno izobraževalnem procesu. Študentje med študijem spoznajo in razumejo zakonitosti pedagoških teoretskih usmeritev za oblikovanje vzgojnega koncepta javne šole, zakonitosti delovanja vzgojno izobraževalnega procesa in vlogo vzgoje ter socializacije za razvoj posameznika, kulture in družbe, vloge učitelja in učenca kot subjekta in objekta pri pouku, sodobna načela oblikovanja šolske skupnosti ter etična načela in zakonska določila, značilnosti pedagoške vloge učitelja. Je tudi stara veda, katere prvoten pomen je voditi dečka, ker je bila vzgoja veliko časanamenjena samo fantom bogatih staršev. Danes pa ima nov pomen in to je vzgojnoizobraževalni proces, kar pomeni da je povsod tam, kjer imamo opraviti s človekom. Vzgojno izobraževalni proces je sestavljen iz 2 neločljivih segmentov vzgajanja in izobraževanja. Vzgajanje in izobraževanje sta dvaneločljivaprocasa. To pomeni, da ne moremo govoriti samo vzgajanju ali samo o izobraževanju (fizično in psihično delo se povezujeta). Ne

moremo levzgajati, kajti vrtci in šole ... tudi izobražujejo. Kar pomeni da šola izobražuje in vzgaja (Wikipedia).

2.3 MARIA MONTESSORI

Maria Montessori, italijanska zdravnica, učiteljica, filozofinja in dobrodelnica. Najbolj pa je prepoznavna po svoji Montessori metodi poučevanja otrok od rojstva do mladostništva. Njena metoda se še dandanes uveljavlja v šolah po vsem svetu.

Vzgojni koncept Marie Montessori:

Metoda Montessori je nastala iz opazovanja otrok. Spontano početje otrok jo je pripeljalo do novih spoznanj o otroškem vedenju in učenju. Ugotovila je, da otroci čutijo potrebo po ponavljanju, saj jim daje občutek varnosti. Otrok v šoli Montessori ima potrebo po redu in čistoči, saj predmet, ki ga je uporabljal, lepo pospravi na svoje mesto na polici. V učilnici torej vladata red in mir.

»Pomagaj mi, da naredim sam« je glavni in vodilni motiv pedagogike Montessori. Otrok lahko svobodno izbere material, sam popravlja svoje napake in si izbira mesto za delo. Učenci se svobodno odločajo, kaj želijo početi, svojo svobodo pa uresničujejo z neprestanim trudom.

Lahko si položi preprogo na tla in dela na njej. Ta nadomesti mizo in stol. Prostor, v katerem dela, je omejen zaradi spoštovanja zasebnosti.

Otroci za delo potrebujejo čas. Postopno spoznajo, da je delo čudovita stvar. Pomagajo tudi pri pripravljanju in strežbi kosila ali skrbi za rože in domače živali ter tudi za predmete, ki se lahko razbijejo.

Osnova procesa učenja in bistvo njene metode so čutni pripomočki. Z njimi otrok razvija in pridobiva izkušnje z vsemi čuti (dotik, vid, sluh, voh, okus). Deluje z rokami in razumom in gradi svoje znanje prek napak in poskusov. S tem omogoča kontrolo napak in samovzgojo. Material je narejen tako, da otrok ne potrebuje prisotnosti ali posredovanja učitelja. Primer materiala je »zbirka valjev različnih dimenzij, ki jih je moč vtakniti v ravno pravšnjo luknjo na posebni deski«.

»Otrok prične raziskovati okolico z gibanjem, zato mu moramo omogočiti motorično aktivnost s primernimi vajami. Temeljne opore pri njegovem samostojnem delu so torej okolje, učitelj, ki to okolje pripravi, in razvojni material« (Wikipedia).

2.4 SUMERHILL

Summerhill je internatska šola, ki jo je leta 1921 ustanovil Alexander Sutherland Neill. Internatska Šola Summerhill, ki je bila ustanovljena leta 1921, je prvič postala razpoznavna leta 1930 v Britaniji. Šola je postala slavna predvsem zaradi svobode in avtonomije otrok in mnogi ji priznavajo status najnaprednejše šole na svetu. Za Alexandra Sutherland Neilla je bila to nekakšna terapevtska šola za normalno razvijajoče se otroke. Njen cilj je bil izkoristiti otroštvo in čas pubertete, da bi ustvarili čustveno celoto in osebno moč. Po Neillovem mnenju naj bi bili otroci sami motivirani za šolsko učenje, če je ta celotnost dosežena. Ključ do tovrstnega razvoja je v tem, da se otrokom podari svoboda do igre v atmosferi ljubezni in odobravanja. S tem je dejansko mišljena le svoboda do igre in ne njene pravice – otroci se namreč lahko igrajo kolikor se želijo, a le dokler to ne moti koga drugega. Prav tako se lahko svobodno odločajo ali bodo šli h pouku ali ne. Bistveno načelo vzgoje, uporabljene v Summerhillu je, da otroku ničesar ne vsiljujejo, tudi če bi bilo to za njegovo »dobro«. Vzgojitelj naj ne bi ničesar hotel za otroka in namesto njega. Tako gredo učenci k pouku skoraj vedno željni znanja. Glavna ideja Summerhilla je pravzaprav ta, da šola ustreza otroku in ne otrok šoli. Glede na različne opravljene analize, je bil družbeni uspeh nekdanjih učencev Summerhilla le povprečen. Ta šola ni vzgajala genijev, vendar so nekdanji učenci vseeno lahko našli poklicno dejavnost, ki jih je zadovoljila in ki so ji sami ustrezali. Po navadi je tam naenkrat okoli 25 dečkov in 20 deklet, ki so razporejeni v tri starostne skupine (najmlajši, srednji in najstarejši). Osebe Summerhilla inšpektorje še danes doživlja kot nekakšne policiste, ki se nikoli ne smejejo, so preresni, nedostopni in delujejo togo. Oni pa po drugi strani jemljejo Summerhill kot neurejeno šolo, saj so povsod ostanki papirja, smeti ležijo naokrog, stoli so v večini pretrdi, pohištvo ni razkošno itd. Neill pa pravi, da so otroci in šola takšni zato, ker po navadi delajo nekaj pomembnejšega (Wikipedia).

2.5 ŠOLA DANES

Izobraževanje oz. pouk je namerno učenje, katero je usmerjeno v razvoj človekovih intelektualnih in psihomotornih sposobnosti ter v razvoj in oblikovanje osebnostnih lastnosti. Ta proces je namerna človekove (individualne) in družbene (socialne) dejavnosti, katere cilj je pridobivanje znanja, razvijanje sposobnosti in oblikovanje človekovega značaja. Učimo se lahko tako, da predvsem poslušamo pri pouku, doma pa snov še enkrat preberemo in si s tem veliko zapomnimo. Učimo pa se lahko tudi tako, da beremo na glas in si potem vse ponovimo. Pri nekaterih predmetih npr. fizika in matematika pa je nabolje da razumemo nekatere snovi potem pa poskušamo rešiti nekaj primerov. Pri pouku pa predvsem poslušamo predavanje in razlage učiteljev/jic. Zapišemo si določene stvari, lahko pa vprašamo tudi stvari, ki jih ne razumemo. Da bi znali več pa učitelji pri pouku veliko razložijo in pokažejo slike, da bi jih učenci bolje razumeli in si več predstavljali. Pripravijo pa tudi veliko vprašanj za ponavljanje ter nam dajo priložnost, da lahko vprašamo česa ne razumemo oz. kaj nas zanima. Ločimo individualni pouk, problemski pouk in klasični pouk.

Šola danes se zelo razlikuje, od šole v preteklosti. Učitelji/ce uporabljajo sodobnejše pripomočke in druge metode dela. Učitelji uporabljajo interaktivne table, računalnike, pejektore in tudi internet. Učenci si po mojem mnenju, prav zaradi sodobnih pripomočkov več zapomnejo in dosejajo višje znanje. Učitelji so dandanes bolj dovtetni in dostopni kot včasih, deljen pouk za dečke in deklice pa je prav tako že zgodovina. S časom se pojavlja vedno več šolskih potrebščin in učne snovi. Leta nazaj, ko so šolo obiskovali naši starši, dedki in babice je bilo glede na pripovedi precej drugače. Učitelji so bili takrat bolj strogi, prav tako pa so imeli več 'pravic', s katerimi so naredili red v razredu. Telesno kaznovanje bi dandanes najbrž pomenilo izgubo službe za učitelja, saj so takšni vzgojni ukrepi omejeni z zakonom. Včasih temu ni bilo tako in otroci so dvakrat premislili, če bodo kaj ušpičili in s tem tvegali takšno ali drugačno obliko kaznovanja. Spremembe se odražajo tudi v načinu učenja, saj mladi v današnjih časih lahko aktivno sodelujejo pri razlagi in dejavnostih znotraj pouka, tu pa tam se celo zgodi, da sami predstavijo del kakšne snovi. Vsak učenec za dobro razvijanje svojih učnih sposobnosti potrebuje kar najboljše možno okolje, ki je današnjim otrokom, v času tehnoloških in drugih napredkov, več kot omogočeno. Učilnice so opremljene z raznimi pripomočki, od računalnikov, zemljevidov, različnih map in drugih stvari, ki so na svojem mestu in čakajo, da jih mladi bistrumneži

uporabijo. Naši dedki in babice tega privilegija niso imeli, saj je pouk večinoma potekal v eni sami učilnici, ki v tistem času ni bila ravno najbolj opremljena.

2.5.1 Pomen kakovosti pouka v današnjem izobraževanju

Za učitelja služba ne sme biti zgolj mehansko opravilo, ki ga opravlja po istem postopku. V svojem delu mora videti poslanstvo, ki zahteva predanost in izziv. Učitelj oziroma vzgojitelj s svojim delom ne sme biti nikoli povsem zadovoljen, namreč zavedati se mora soodgovornosti intelektualnega potenciala nekaterih ljudi. Ravno zato mora vedno razmišljati kritično o svojem poučevanju, o sebi kot učitelju in o odnosu, ki ga je vzpostavil s svojimi učenci in njihovimi starši.

Za kakovostno poučevanje ne zadostuje le dobro poznavanje področja predmeta, ki ga učitelj poučuje, niti ni dovolj obvladovanje učinkovitih metod in oblik poučevanja ter specialne didaktike predmeta, pač pa je potrebno še znanje o tem, zakaj je določena metoda boljša kakor druga, kdaj jo je priporočljivo uporabiti in kako je treba razmišljati o učinkih svojega delovanja in ravnanja ter jih kritično vrednotiti glede na zastavljene cilje (Sentočnik 1999, 40).

Šele ko učitelj začne gledati nase kot na vseživljenjskega učenca, šele takrat je pripravljen kritično razmišljati o svojem poučevanju. Kritičen pogled nase oziroma pripravljenost postaviti pod vprašaj kakovost svojega dela, zahteva od učitelja pogum in samozavest. Nenehna pripravljenost učiti se za razmišljujočega učitelja ni znak nekompetentnosti, ampak gleda nanjo kot na potrebo, ki mu omogoča, da je sposoben ustvarjati tako učno okolje za svoje učence, da lahko ti v polni meri razvijejo svoj potencial.

2.6 KURIKULUM

Za izobraževanje oziroma pouk pa je potreben tudi kurikulum. V formalnem izobraževanju kurikulum oz. kurikulum (tudi učnik) predstavlja nabor tečajev in njihovo vsebino, ki jih ponuja šola ali univerza. Učitelji/ce pa si ga napišejo pred začetkom novega šolskega leta.

Šolska realnost, tvori prepletanja uradnega kurikulumuma, ki je dejansko prisoten pri poučevanju in delu z učenci v razredu ter kurikulumuma, ki se ga učijo učenci v šoli in zunaj nje. Poznamo več vrst kurikulumov.

Sodobni učni načrti so bolj občutljivi za učno svobodo in kreativnost učiteljev in učencev. Učitelja ne silijo v vlogo pasivnega uresničevalca, učenca pa ne sprejemnika v naprej danih konkretnih ciljev in vsebin. V takšnem načrtovanju učiteljeva in učenčeva učna svoboda nista omejeni le na organizacijsko-metodične izvedbene možnosti, marveč sta razširjeni še na sodelovanje pri oblikovanju učnih načrtov na vsebinsko aktualizacijo in interpretacijo učnih ciljev in vsebin.

Učni načrt mora vsebovati minimalno vedenje in znanje, ki učno šibkim učencem omogoči za silo razumeti smisel, vrednote in logične odnose neke učne teme in to znanje za silo uporabljati. Od tod navzgor se temeljno dviga, razširja, predvsem pa pogloblja v skladu z učnimi zmožnostmi učencev. Je pa pomembno, da zmožnejši učenci višjih ocen ne pridobivajo z lahkoto, sicer ne bi spodbujale njihovega intenzivnejšega kognitivnega razvoja.

Zelo pomembno je razvrščanje učnih vsebin v učnem načrtu. Vsaka učna tema mora biti na logično določenem mestu. Ne moremo jih izločiti, krajšati, preskočiti ali poenostaviti. Ne moremo pretrgati temeljne rdeče niti in s tem ustvarjati slepih vrzeli v znanju.

3 METODOLOGIJA

3.1 OPREDELITEV PROBLEMA

V raziskovalni nalogi bom primerjala učne uspehe na osnovni šoli Gorica v šolskih letih 1981/82, 1991/92, 2001/02, 2011/12. Učni uspeh se po mojem mnenju iz desetletja v desetletje izboljšuje. Po mojem mnenju danes učitelj ni edini vir znanja, ampak le eden izmed mnogih. Učenci lahko pridobimo dodatno znanje tudi preko interneta in televizije, kar v preteklosti ni bilo v tolikšni meri na dosegu roke

3.2 NAMEN RAZISKAVE

Namen mojega dela je, da ugotovim ali se je učni uspeh res izboljšal in zakaj. Ali učitelji zahtevajo več in smo učenci bolj dojemljivi ali se je le spustil kriterij in imamo zato lepši učni uspeh.

3.3 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Ali je uspeh sedaj res boljši?

Kakšne metode so uporabljale učiteljice?

Ali vplivajo sodobni pripomočki k kakovosti pouka?

So današnje generacije pametnejše ali se je le delo v šoli spremenilo?

So učitelji danes bolj popustljivi?

Je učna snov danes težja in s tem učitelji več zahtevajo?

Kakšne kazni so bile v desetletjih šol?

3.4 HIPOTEZE

Hipoteza 1: Pouk v osnovni šoli poteka z uporabo sodobnih učnih pripomočkov, zato imajo učenci več znanja.

Hipoteza 2: Učni uspeh današnje generacije šestošolcev/sedmošolcev je slabši kot uspeh pred 10., 20. In 30. Leti.

Hipoteza 3: Učitelji zahtevajo več znanja od današnjih generacij, v primerjavi s prejšnjimi.

3.5 METODE

Za raziskovanje sem uporabila deskriptivno metodo. Opisala bom učni uspeh štirih generacij.

3.6 VZOREC

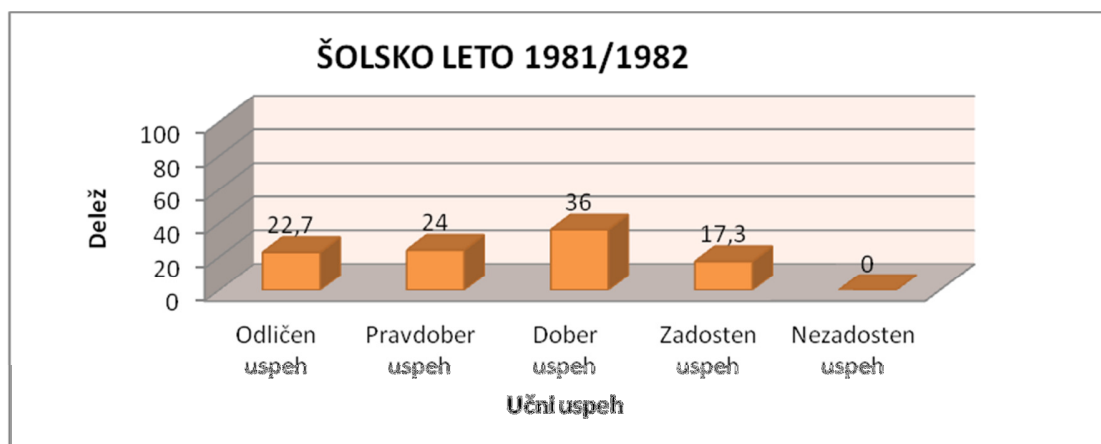
Vzorec je neslučajnostni in nenaključni.

Raziskava temelji na vzorcu . Raziskava je bila narejena v mesecu novembru 2010. V raziskavo so vključeni osmošolci in sedmošolci izbranih generacij.

Analize so bile opravljene v programu MS Excel. Izračunani so bili odstotki.

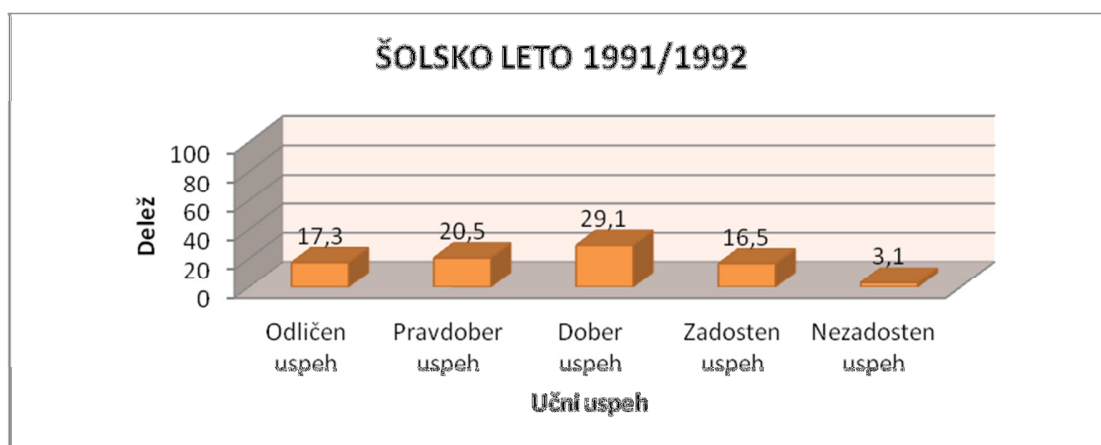
3.7 PODATKI V VZORCU

3.7.1 Opis vsakega šolskega leta posebej

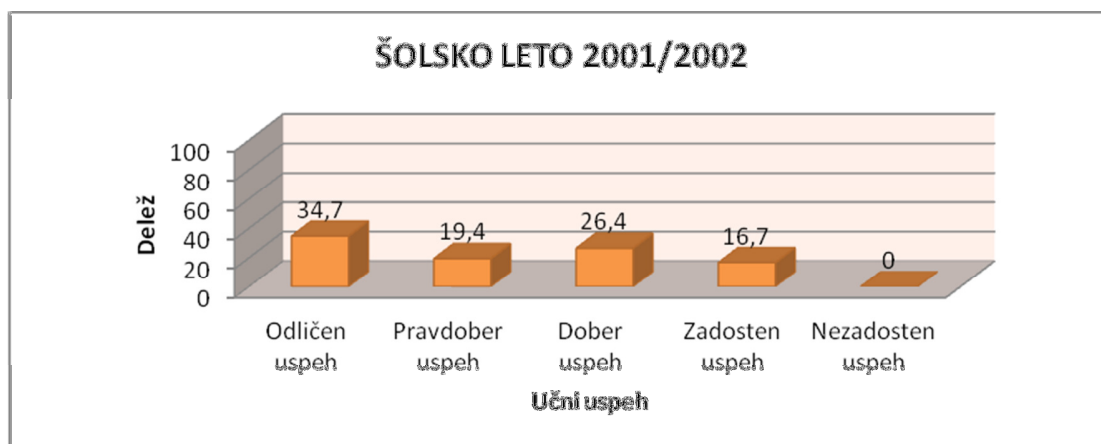
Slika 1 Učni uspeh osmošolcev v šolskem letu 1981/1982

V letu 1981/1982 je bilo učencev z odličnih uspehom je 22,7 %. Največ je bilo dobrih, 36%, in nobenega nezadostnega.

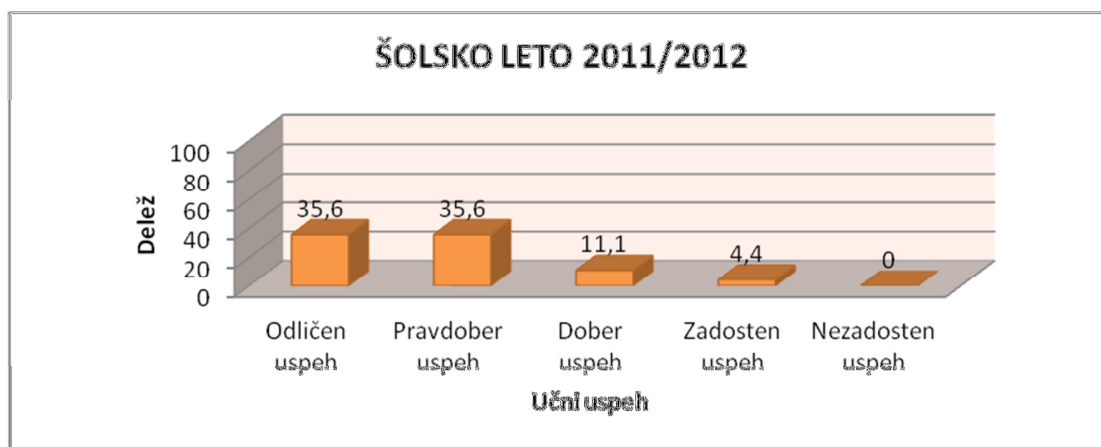
Slika 2 Učni uspeh osmošolcev v šolskem letu 1991/1992

V letu 1991/1992 pa je bilo število odličnih učencev manjše, in sicer 17,3%, prav dobrih je bilo 20,5%, število dobrih učencev pa je prevladovalo in sicer 29,1%. Zadostnih učencev je bilo 16,5%, nezadostnih učencev pa 3,1%. Edino v letu 1991/1992 je bilo nekaj učencev z nezadostnim uspehom, v preostalih letih nezadostnih ni bilo.

Slika 3 Učni uspeh osmošolcev v šolskem letu 2001/2002

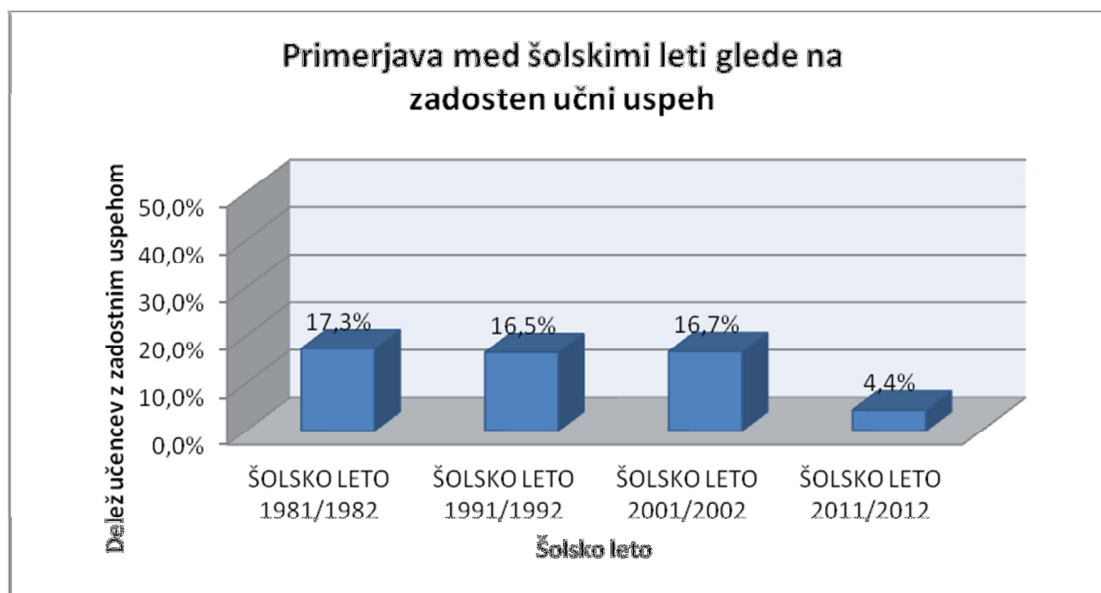
Odličnih učencev je bilo v letu 2001/2002 34,7%. 19,4% je bilo prav dobrih učencev, dober uspeh se je tokrat zmanjšal in ni prevladoval, dobrih je bilo 26,4%, zadostnih je bilo 16 %. V tem letu nezadostnih učencev ni bilo.

Slika 4 Učni uspeh sedmošolcev v šolskem letu 2011/2012

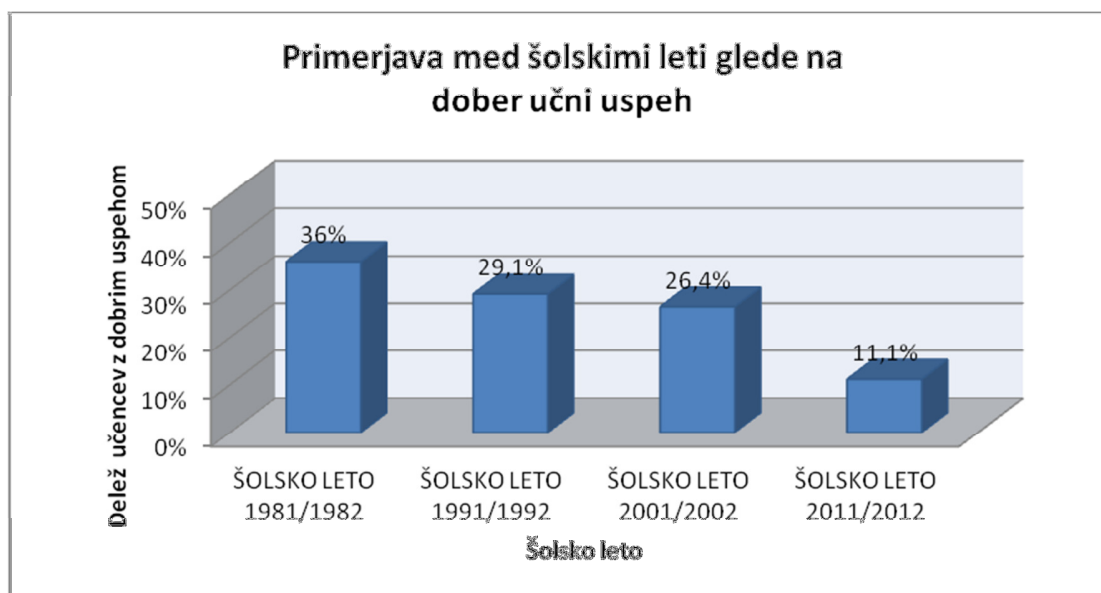
V letu 2011/2012 pa se je uspeh izboljšal, odličnih in prav dobrih učencev je bilo kar 35,6% . Dober uspeh se je zmanjšal, torej 11,1% je bilo dobrih. Zadostnih učencev je bilo 4,4%. Tudi v tem letu nezadostnih ni bilo.

3.7.2 Primerjava med šolskimi leti

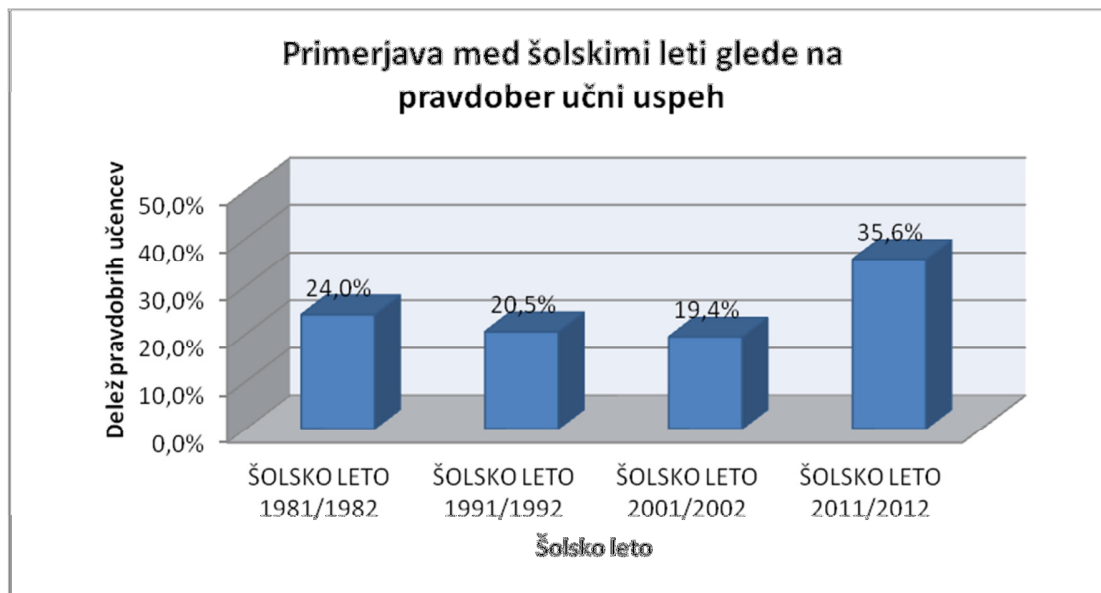
Slika 5 Primerjava med šolskimi leti glede na zadosten učni uspeh

Iz grafa je razvidno, da imajo zadosten učni uspeh najmanj učencev v letu 2011/2012.

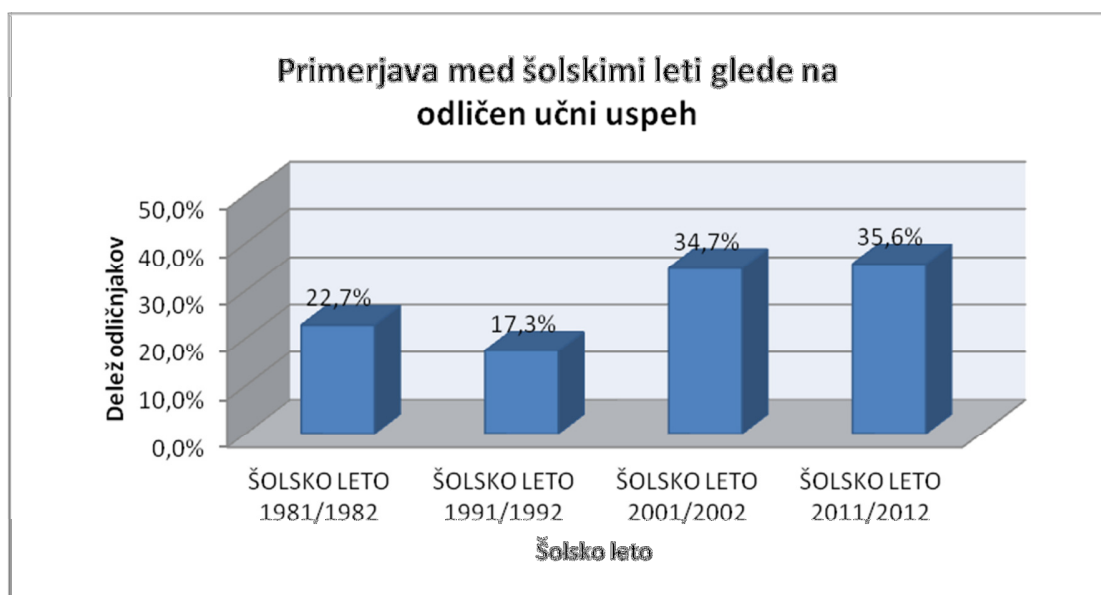
Slika 6Primerjava med šolskimi leti glede na dober učni uspeh

Največ učencev z dobrim učnim uspehom je bilo v šolskem letu 1981/82, najmanj pa v lanskem šolskem letu 2011/2012. Najbrž je šlo to na račun tega, da se je sam učni uspeh izboljševal iz leta v leto.

Slika 7Primerjava med šolskimi leti glede na pravdober učni uspeh

Vseskozi je bil delež učencev učencev s pravdobrim učnim uspehom uravnotežen, razen v šolskem letu 2011/2012 je delež narasel na kar 35,6%.

Slika 8 Primerjava med šolskimi leti glede na odličen učni uspeh

Iz grafa je razvidno, da se število odličnjakov iz leta v leto povečuje. Učenci imajo učni uspeh kar za 10% višji v zadnjem desetletju. Tako lahko vidimo, da je v šolskem letu 2011/12 imelo odličen uspeh 35,6%, v šolskem letu 1981/82 pa le 22,7%.

4 SKLEPNA DISKUSIJA IN INTERPRETACIJA REZULTATOV

Hipoteza 1: Pouk v OŠ poteka z uporabo sodobnih učnih pripomočkov, zato imajo učenci več znanja.

To hipotezo bom sprejela. Z nastankom prvih šol se je celotna situacija bistveno spremenila. Poleg vida in opazovanja dobita govor in sluh vse večji pomen. Zadnja leta v šolah srečujemo prodor tehničnih inovacij, ki temeljijo na razvoju informacijske tehnologije. Uveljavljajo se novi informacijski mediji, ki temeljijo na elektronskih napravah in omogočajo, da ustvarjamo, shranjujemo, izbiramo, obdelujemo, pošiljamo in posredujemo s hitrostjo in v količinah, ki si jih težko predstavljamo (Pučko 2009). Menim, da imamo učenci več možnosti za boljše ocene, ker

uporabljam sodobne učne pripomočke. S tem, da nam učiteljica predstavijo snov npr. na interaktivni tabli, nam pomaga, da si snov lažje zapomnemo zaradi same (zabavne) predstavitve.

Hipoteza 2: Učni uspeh današnje generacije šestošolcev/sedmošolcev je slabši kot uspeh pred 10., 20. leti.

To hipotezo bom zavrnila. Učenci današnje generacije imamo več možnosti kako priti do znanja in se več naučimo samo zaradi tega, ker imamo na razpolago internet, delovni zvezek, učbenik, knjižnico(kjer si lahko sposodimo veliko knjig), zato je analiza tudi pokazala, da je v zadnji generaciji bilo največ odličnjakov. Iz moje analize je razvidno, da se učni uspeh viša, vse manj je zadostnih in nezadostnih. Namreč učitelj ni edini vir znanja, je le eden izmed mnogih. Didaktične inovacije so pomembno spremenile učiteljevo pozicijo in funkcijo. Učitelj res manj poučuje, ampak ima pa izrazitejšo vlogo v smislu organizacije funkcije.

Hipoteza 3: Učitelji zahtevajo več znanja od današnjih generacij, v primerjavi s prejšnjimi.

Te hipoteze ne morem niti sprejeti niti zavrniti. Želela sem narediti intervju z učitelji, ki so poučevali vsaj večino generacij, vendar je zmanjkalo časa. Po mojem mnenju pa učitelji/ce danes zahtevajo od nas več sodelovanja, samoučenja, stvari katere se moramo naučiti na pamet in podobno. Res pa je, da imajo učitelji danes popolnoma drugačno vlogo kot v preteklosti. Tako učenci kot učitelji postajajo vse aktivnejši v procesu poučevanja, zato sodijo k temu tudi sodobnejši načini poučevanja in sodobna učna sredstva, s katerimi lahko hitreje in kvalitetnejše dostopamo do informacij. Morda res zahtevajo več, ampak znanje nam je dosti bolj dosegljivo, saj smo tudi otroci postinformacijske družbe, ki smo se dejansko že rodili z mnogo informacijami.

5 ZAHVALA

Najprej bi se zahvalila mentoricama, ga. Ajdi Kamenik in ga. Branki Mestnik, ker sta me spodbujali, svetovali, pomagali in za ves čas, ki sta mi ga namenili. Zahvaljujem se tudi za pomoč pri premagovanju treme in za pomoč pri uporabi različnih programov.

Zahvalila bi se tudi svojima staršema, ki sta me spodbujala, ter za čas, ki sta mi ga namenila in za vse nasvete. Zahvaljujem se tudi očetu, ki mi je posodil računalnik na katerem sem lahko delala.

Posebno zahvalo pa zasluži tudi moja sestra, katere me je vedno poslušala, ko sem ji prebrala napisano in mi svetovala kaj bi lahko izboljšala.

6 LITERATURA

Sentončnik, S. 1999. Portfolio, instrument za procesno vrednotenje učenčevega in učiteljevega dela. *Vzgoja in izobraževanje* 3: 15 – 22.

Center RS za poklicno izobraževanje. Dostopno prek: www.cpi.si (februar 2013).

Tomić, Ana. 1999. *Izbrana poglavja iz didaktike*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.

Wikipedia. Dostopno prek: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Pedagogika> (15. december 2012).

-- Dostopno prek: http://sl.wikipedia.org/wiki/Maria_Montessori (december 2012).

-- Dostopno prek: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Summerhill> (december 2012).

Pučko, M. 2009. *Sodobni pouk slovenščine ob uporabi interaktivne table*. Maribor: Diplomaska naloga.

